

Budjettirahoitteiset tehtävät

Kymen jätelautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunta on alueellinen jätehuoltoviranomainen. Jätelautakunnan toiminta-alueella on yhdeksän kuntaa; Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Miehikkälä, Mäntyharju, Pyhtää ja Virolahti. Toiminta-alueella on noin 175 000 asukasta ja noin 100 000 kunnan jätehuoltovastuulla olevaa kiinteistöä. Kouvolan kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan vastuukuntana.

Jätelautakunta huolehtii jätelain mukaan kunnalle kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksymisestä, niistä poikkeamisesta sekä mahdollisista jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksistä. Jätelautakunta ylläpitää jätteenkuljetus ja kompostointirekisteriä. Jätelautakunta päättää myös jätehuollon palvelutasosta, joka valmistellaan yhdessä kuntien ja Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa sekä koordinoi Jätepoliittisen ohjelman valmistelua ja toteutusta.

Jätelautakunnan toiminta ja päätöksenteko edistää jätelain tarkoitusta: edistää kiertotaloutta, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäisee jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimivan jätehuollon sekä ehkäisee roskaantumista.

Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ja jäteyhtiön kanssa. Jätehuolto vaikuttaa asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Jätehuollon sujuvuus ja toimijoiden välinen yhteistyö onkin edellytys kiertotalouden ja jätelain tavoitteiden toteutumiseksi.

Lautakuntasopimuksen mukaisesti Kouvolan kaupungille ei synny kuluja jätelautakunnan/Alueellinen jätehuolto -yksikön toiminnasta. Lautakunnan toimintakulut katetaan jätetaksan mukaisella lautakuntamaksulla, joka on osa jätehuollon perusmaksua.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2026–2029

Biojätteiden erilliskeräysvelvollisuus laajeni 1.5.2024 yli 10 000 asukkaan taajamien omakoti- ja paritaloihin. Toukokuussa 2026 se laajenee koskemaan myös 300–10 000 asukkaan taajamia. Jätehuoltoviranomaiselle tulee paljon mm. kompostointi-ilmoituksia ja hakemuksia tai muita yhteydenottoja. Biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden laajeneminen edistää biojätteen hyödyntämistä.

Kompostointi-ilmoitukset ovat jäteasetuksen mukaan voimassa viisi vuotta. Suunnittelukauden loppupuolella, toukokuusta 2027 alkaen, on ensimmäisistä jäteasetuksen mukaisista kompostointi-ilmoituksista kulunut viisi vuotta aikaa, jolloin kompostointi-ilmoituksissa alkaa ns. uusi kierros.

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen toteutumista omakoti- ja paritaloissa seurataan jätteenkuljetus- ja kompostointirekisteriin toteutuneen työkalun avulla. Kehotukset kiinteistönhaltijoille, jotka eivät ole täyttäneet velvoitetta, työllistävät jätehuoltoviranomaista sekä myös Kymenlaakson Jätettä. Huomautuskirjeitä lähtee vielä suuriinkin taajamiin vuoden 2026 aikana.

Mäntyharjun Pertunmaan alueella siirryttiin kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan eli Kymenlaakson Jäte Oy:n kilpailuttamaan kuljetukseen 27.4.2025. Kuljetusjärjestelmämuutos koskee sekajätteen lisäksi myös saostus- ja umpisäiliölietettä. Pertunmaan alueen jätteenkuljetukseen liittymistilannetta seurataan sekajätteiden ja erityisesti lietteiden osalta yhteistyössä Kymenlaakson Jätteen, Mäntyharjun kunnan ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen, Mikkelin ympäristöpalvelujen kanssa.

Uuden Jätepoliittisen ohjelman 2025-2030 mukaisia kuntatapaamisia tehdään yhteistyössä Kymenlaakson Jätteen kanssa koko suunnittelukauden ajan. Myös jätehuollon valmius- ja varautumissuunnitelmaa on pidettävä ajan tasalla koko toiminta-alueen kuntien kesken. Kuntien jätteiden kuljetusjärjestelmiä ja niiden toimivuutta mahdollisesti tarkastellaan ainakin osittain suunnittelukauden aikana.

Tulevalla suunnittelukaudella valmistunee jätelainsäädännön kokonaisuudistus, "kiertotalouslaki". Jätelautakunta seuraa uudistusta ja lausuu lakiesityksistä tarvittaessa. Myös hankintalainsäädännön muutosta on edelleen seurattava, koska sillä voi olla suuria ja hallinnollista työtä suunnittelukaudella lisääviä vaikutuksia koko jätehuoltoalaan.

Henkilöstötarpeeseen (määrä ja rakenne) vaikuttavat tekijät ja henkilöstöön kohdistuvat muutostarpeet

Alueellisen jätehuolto -yksikön vakituiseen henkilöstöön ovat vuonna 2025 kuuluneet jätehuoltopäällikkö (0,8 htv), suunnittelija (1,0), toimistosihteeri (1,0) sekä Hallintopalvelujen hallintosihteeri (0,1) jätelautakunnan kokousten osalta. Rekisterivastaava (1,0 htv) eläköityi tammikuussa, eikä hänen tilalleen palkattu henkilöä. 1.1.-31.5.2025 palveluksessa oli määräaikainen toimistosihteeri, joka hoiti ruuhkautuneita kompostointi-ilmoitusasioita.

Jätelautakunta tarvitsee vähintään ensi vuodeksi toisen suunnittelijan (toimi) hoitamaan monipuolisesti erilaisia tehtäviä niin suunnittelijan, että myös jätehuoltopäällikön ja toimistosihteerin rinnalla. Laajentuva biojätteiden erilliskeräys vaatii lisäresurssia asiakaspalveluun hakemusten käsittelyn vauhdittamiseksi, jotta voidaan täyttää hallintolain ja jätelain vaatimukset. Resurssia tarvitaan myös tiedotukseen ja digitalisaation kehittämiseen sekä erilaisten selvitysten tekemiseen. Ostopalvelua on jo hankittu lisää rekisterin ylläpitoa varten mm. rekisterivastaavan työtä korvaamaan, mutta silti nykyisen virassa olevan suunnittelijan aikaa menee hyvin paljon rekisteriin liittyviin tehtäviin ja toisaalta rekisterinpitotyö on hänen muiden, laajempien, tehtäviensä vuoksi viivästynyt.

Hyvin todennäköisesti lisäresurssi tarvitaan myös jatkossa. Tämä varmistuu, kun jätelain tai hankintalain mahdollisesti toimintaan tuomat muutokset selviävät. Muutokset yleensä lisäävät työmäärää. Rekisterinpitoon liittyvien ostopalvelujen vakiintuminen ja tehtävät toimenpiteet lomakkeiden ja nettisivujen osalta taas todennäköisesti jatkossa nopeuttavat hakemusten ja ilmoitusten käsittelyä ja rekisterin ajantasaisuutta ja vapauttavat aikaa esim. jätteenkuljetusten seurantatyöhön ja selvitysten tekemiseen. Myös lietteiden kuljetukseen liittyneiden seuranta on aina ollut puutteellista, eikä erillistä lietetaksaakaan ole laadittu. Mahdolliset kuntien jätteenkuljetusjärjestelmämuutokset ovat hyvin työllistäviä.

Hakemusten kirjaamistyön siirto kirjaamoon vapauttaisi toimistosihteerin aikaa hakemusten käsittelyyn. Määräaikaista työvoimaa voidaan palkata suunnittelukaudella myös projektinomaisiin töihin ja/tai harjoitteluun.

Vastuukunnan on varmistettava jätelautakunnan toiminnalle riittävät resurssit tehtävien hoitamiseen lautakuntasopimuksen mukaisesti.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella

Lisääntyvä osaamistarve kohdentuu etenkin lakimuutosten vaikutusten ennakointiin, jätteenkuljetus- ja kompostointirekisterin ja jätelautakunnan nettisivujen sekä lomakkeiden käytettävyyden kehittämiseen ja digitalisaatioon. Osaaminen hankitaan ulkoa sekä myös työssä oppimalla. Asiakaspalvelu- ja yhteistyötaidot ovat myös välttämättömiä työssä. Osaamistarve otetaan huomioon rekrytointitilanteissa ja toiminnan suunnittelussa sekä työnjaossa.

Merkittävimmät toiminnalliset riskit

Kymen jätelautakunta on Kymenlaakson, Iitin, Lapinjärven ja Mäntyharjun kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, ja sen tehtävänä on huolehtia jätehuollon lakisääteisistä viranomaistehtävistä alueellaan. Kuten kaikilla kunnallisilla toimielimillä, myös jätelautakunnalla on toiminnallisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa sen kykyyn hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja lainmukaisesti. Kymen jätelautakunnan merkittävimmät toiminnalliset riskit ovat:

Resurssipula

Henkilöresurssien puute aiheuttaa toiminnan hidastumista, eikä lakisääteisiä velvoitteita pystytä kokonaan täyttämään. Resurssipula vaikuttaa asukkaiden sekä myös Kymenlaakson Jäte Oy:n ja tämän urakoitsijana toimivien yksityisten jätteenkuljetusyritysten toimintaan ja talouteen. Resurssipula ja työmäärä vaikuttavat myös yksikön henkilöstön työhyvinvointia heikentävästi.

Lainsäädännön muutokset ja niihin sopeutuminen

Jätelainsäädäntö muuttuu jatkuvasti (esim. EU-direktiivien tai kansallisen lainsäädännön kautta). Mikäli muutoksiin ei ehditä reagoida ajoissa, se voi johtaa lainvastaisiin päätöksiin tai viivästyksiin. Hankintalain muutos, mikäli se toteutuu tämänhetkisen lakiesityksen mukaisesti, toisi merkittävän riskin jätelautakunnan toiminnalle tuoden lisää hallinnollista työtä ja laittaen koko jätehuollon toimintakentän uusiksi suunnittelukaudella.

Asukkaiden sitoutumattomuus jätehuollon määräyksiin

Jätehuoltomääräysten noudattamatta jättäminen (esim. lajittelu tai jätemaksujen maksaminen) voi vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laiminlyönti heikentäisi kierrätysastetta ja aiheuttaisi valvontatarpeen lisääntymistä.

Yhteistyöongelmat kuntien ja sidosryhmien kanssa

Jätelautakunnan toiminta edellyttää tiivistä yhteistyötä alueen kuntien, jäteyhtiön ja muiden sidosryhmien kanssa. Mikäli yhteistyö ei toimi, se voi johtaa epäselvyyksiin tai palvelun laadun heikkenemiseen.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöt

Toiminta on merkittävästi riippuvainen sähköisistä tietojärjestelmistä, kuten päätöksenteon, asiakaspalvelun ja rekisteritietojen hallinnan järjestelmistä. Häiriöt tai kyberhyökkäykset voivat hidastaa tai keskeyttää toiminnan.

Riskienhallinta

Kymen jätelautakunnan riskienhallinnan keinoja ovat:

- Henkilöstön riittävydestä ja osaamisesta huolehtiminen.
- Lainsäädännön aktiivinen seuranta ja varmistaminen, että muutoksiin reagoidaan ajoissa.
- Panostaminen asukasviestintään yhdessä kuntien jäteyhtiön kanssa
- Avoimen ja säännöllisen vuoropuhelun ylläpitäminen sidosryhmien kanssa.
- Tietojärjestelmien toimivuudesta ja kyberturvallisuudesta huolehtiminen.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2026

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Tavoite: Hakemusten käsittely kohtuullisessa ajassa.	Keskeisimmät toimenpiteet: Resurssien varmistaminen ja kohdentaminen hakemusten käsittelyyn ja sitä tukevaan toimintaan			
Mittari(t)				
Käsittelyaika (päivää)	Lähtöarvo 8/2025	129	Tavoitearvo 12/2026	84

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Jätehuoltomääräysten mukaiset jätehuoltopalvelut asukkailla. Kasvatetaan järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyneiden osuutta liittymisvelvollisista. Tieto jätehuollon tilanteesta kasvaa.	Keskeisimmät toimenpiteet: Erilliskeräysvelvoitteiden toteutumisen seuranta etenkin omakoti- ja paritalojen biojätekeräyksen osalta, myös 1.5.2026 velvoitteen piiriin tulevat kiinteistöt.			
Mittari(t)				
Liittyneiden osuus (%)	Lähtöarvo 8/2025	83*	Tavoitearvo 12/2026	88**

*Lähtöarvo on pienempi kuin tilanne osavuositarkastuksessa 1-4/2025 (89 %). Tämä selittyy sillä, että nyt liittymisosuus saatiin ensimmäistä kertaa laskettua rekisterin seurantatyökalun avulla, joka on luotettavampi, kuin aikaisemmat laskentamenetelmät.

**Tavoitearvo on alhaisempi kuin vuoden 2025 talousarviossa (93 %), koska ensi vuonna biojätteen erilliskeräyksen piiriin tulee lisää kiinteistöjä.

Talous

Kymen jätelautakunta, ulkoiset ja sisäiset 1000 e	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	341	371	383	353	360	366
Toimintakulut	-332	-350	-362	-332	-339	-345
Toimintakate	9	21	21	21	21	21
Laskennalliset kustannukset	-23	-21	-21	-21	-21	-21
Kokonaiskustannukset	-14	0	0	0	0	0

Laskennallisiin eriin sisältyy hallinnollisten kulujen eli ns. vyörytyskulujen lisäksi tasausmaksu (osa kuntien eläkemaksusta), jota koskeva määräraha keskitetään vuodesta 2026 lähtien elinvoimapalvelujen henkilöstöyksikköön. Vertailukelpoisuuden vuoksi tasausmaksu on siirretty vuosien 2024 ja 2025 toimintakuluista laskennallisiin kuluihin.

Kymen jätelautakunnan sitovuustasoksi valtuustoon nähden tullaan esittämään kokonaiskustannuksia, koska lautakunnan toiminnasta ei synny katetta, vaan sen kustannukset peritään täysimääräisesti asukkailta jätetaksan mukaisena lautakuntamaksuna, osana jätehuollon perusmaksua.

Vuonna 2026 henkilöstökulut kasvavat, mutta palvelujen ostot sekä mm. vuokrat pienenevät verrattuna vuoden 2025 talousarvioon. Tämä kompensoi kulujen nousua. Mm. rekisterinpitoon liittyvät ICT-ostopalvelut arviointiin vuodelle 2025 kustannuksiltaan suuremmaksi kuin ne ovat olleet.

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kymen jätelautakunta	4,2	3,3	3,9	3,3	3,3	3,3

Vuoden 2026 resursseissa on vakituinen henkilöstö (yhteensä 2,9, josta hallintosihteerin resurssia 0,1) sekä yksi määräaikainen (1,0).

Toiminnan volyymit

Volyymit	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Saapuneiden hakemusten ja ilmoitusten määrä	6 325	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Tehtyjen viranhaltijapäätösten määrä	179	300	400	300	300	300

Vakinaisen henkilöstön nykytila

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	Henkilöstö 1.6.2025	Arvioitu poistuma 6–12/2025	Arvioitu poistuma 2026	Arvioitu poistuma 2027	Arvioitu poistuma 2028	Arvioitu poistuma 2029	Poistuma yhteensä	Henkilöstö 31.12.2029
Esihenkilöt	1						0	1
Muu henkilöstö	2						0	2
Yhteensä	3	0	0	0	0	0	0	3

Arvioitu poistuma sisältää sekä eläkepoistuman että muun poistuman.

Määrällinen henkilöstösuunnitelma henkilötyövuosina

Henkilöstö henkilötyövuosina	12/2025	12/2026	12/2027	12/2028	12/2029
Vakinaiset	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Määräaikaiset	0,4	1,0	0,4	0,4	0,4
Yhteensä	3,3	3,9	3,3	3,3	3,3

Lisäselvitys määräaikaisesta henkilöstöstä

Määräaikainen vuodelle 2026 palkataan suunnittelijan toimeen helpottamaan kaikkien vakituisten henkilöiden työtä siten, että saataisiin etenkin hakemusjonoa lyhennettyä ja täytettäisiin paremmin jätelain ja hallintolain vaatimukset. Biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden laajeneminen 1.5.2026 vaikuttaa jo vuoden 2025 puolella jätehuoltoviranomaisen työmäärään. Perusteluja henkilölle on annettu myös kappaleessa ”Henkilöstötarpeeseen (määrä ja rakenne) vaikuttavat tekijät ja henkilöstöön kohdistuvat muutostarpeet”.